

POSUDEK VEDOUCÍHO PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Alternativní tělo a způsoby jeho aplikace v novomediálním umění
Autor/ka práce: Alona Kolesnikova
Studijní program: Centrum Audiovizuálních Studií
Typ studijního programu: bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Práce v úvodu objasňuje, že sa zaoberá „problematikou a spôsobmi uplatnenia alternatívneho tela v umení nových médií. Predmetom výskumu je digitálne aj zhmotnené telo - robot, ako aj pôsobenie týchto tel na publikum.“ Táto bakalárska mala za cieľ skúmať mieru nášho vzťahu a empatie, ako aj odporu či averzie s alternatívnym telom (mechanickým či digitálnym), a na základe konkrétnych prípadových štúdií z umenia a nových médií to analyzovať a dokázať. Práca uzatvára, že: „V priebehu teoretického výskumu sa zistilo, že spolu s technologickým pokrokom sa rozširujú aj možnosti v umeleckej tvorbe: postupne sa rozširuje diverzifikácia tel a ich možných podôb. Alternatívne telá môžu nadobúdať digitálne aj materializované podoby a ich pôsobenie na nás sa nebude výrazne líšiť.“ Práca veľmi prehľadne vymedzuje svoje ciele, ktoré aj úspešne naplnila, pričom analyzovala pôsobenie alternatívnych tel (mechanických či digitálnych) na ľudí skrz analýzu príklad z nových médií (Ed Atkinson, Seiko Mikami, Jordan Wolfson).

Aktuálnosť tématu (a relevance zvolenej metodológie v prípade diplomovej práce):

Táto téma je nesmierne aktuálna, s rozvojom umelej inteligencie a robotiky, je proliferácia a nevyhnutnosť porozumieť vzťahu a vplyvu tohoto vývoju na našu každodennú existenciu nevyhnutná.

Odborný prínos, pôvodnosť práce a jej prípadné využitie v praxi:

Táto práca sleduje alternatívne telo (čo chápe ako mechanické a digitálne telo) v umení. Práca prispieva k existujúcemu umelecko-historickému výskumu o tele v umení všeobecne (Ann Millett-Gallant. *The Disabled Body in Contemporary Art*, Adam Geczy. *The Artificial Body in Fashion and Art Marionettes, Models and Mannequins*, Justyna Jajszczok, Aleksandra Musiał. (eds.) *The Body in History, Culture, and the Arts*, Patrick Campbell (eds) *The Body in Performance*, Anne Balsamo. *Technologies of the Gendered Body. Reading Cyborg Women* atď.), či teoretických prácam (Haraway, Donna. *A Cyborg Manifesto*, Rosi Braidotti. *The*

Posthuman, Judy Wajcman. *TechnoFeminism*, či Legacy Russell, *Glitch Feminism*). Pričom táto bakalárska práca sa špecificky vymedzuje voči existujúcemu výskumu v dejinách umenia venujúcim sa telu, a to svojím presne definovaným cieľom sústrediť sa na telo, ktoré je mechanické a digitálne. Práca sa správne nesnaží pokryť telo v umení všeobecne, čo by nebola ani možná úloha.

Logická stavba a členění práce:

Práca je členená na základe tematických liniek, pričom prvá kapitola sa venuje telu skrz umelecko-historický diskurz naprieč 19. a 21. storočím, venuje sa chápaniu tela skrz feministický a antropologický diskurz. Následne diskutuje problematiku na základe vybraných príkladov z umenia: Ed Atkins, Lil Miquela atď. V druhej kapitole sa práca na základe príkladov z filmu a nových médií obracia na analýzu „intergrácie a empatie“ a v tretej kapitole sa venuje tematike „konfliktu“, čo prácu posúva ku konceptu *Uncanny valley*. Následne posledná štvrtá kapitola sa venuje už konkrétne uncanny a umeniu na príklade Jordana Wolfsona a jeho *Coloured Sculpture*. Táto práca ja veľmi prehľadne členná a logicky poskladaná. Avšak, ak by som tu mala niečo vytknúť, navrhla by som uvažovať o používaní slova „umenie“ v niektorých názvoch kapitol a v niektorých nie, aj keď sa všetky kapitoly viac či menej venujú príkladom z nových médií a umenia. Rovnako by som zahrnula príklad diela Jordana Wolfsona už do názvu kapitoly a nečlenia by som poslednú kapitolu zbytočne, prípadne to začlenila už do predošlej kapitoly, ktorá sa venuje *Uncanny valley*.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce je skvele formálne upravená a obsahuje všetky potrebné náležitosti, ktoré by mala bakalárska práca obsahovať. Celkovo práca pracuje s formátom práce podľa šablóny VŠKP AMU, obsahuje správne formátovaný obsah, zoznam príloh ako aj členenie kapitol, zoznam použitej literatúry. Avšak sú tam malé formálne náležitosti, ktoré by bolo dobre doladiť. Napríklad pri opakovaných citáciách toho istého zdroja chýbajú skrátené verzie (pri prvom uvedení odkazu na určitý zdroj v plnom znení, ak sa odkaz cituje opakovane, môže sa uviesť skrátená verzia odkazu).

Práce s informačními zdroji:

Práca prehľade, odborne a zdatne pracuje s informačnými zdrojmi na úrovni bakalárskej práce.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Práca je veľmi obratne, odborne a zdatne napísaná. Práca skvele pracuje so zdrojmi a úroveň stylistickej úpravy práce je na vysokej úrovni.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Žiadne podobnosti neboli nájdené.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Celkovo je práca prehľadne členená do štyroch kapitol: Prvá kapitola práce sa zamýšľa nad prácou s telom (digitálnym a mechanickým) v umení a kultúre, jeho významami a spôsobmi videnia. Druhá kapitola sa zaoberá vzťahom, integráciou a empatiou s týmito bytosťami. Tretia kapitola je venovaná konceptu *Uncanny valley* a opisuje pozadie tohto efektu, jeho kategórie,

hypotézy a reakcie na tieto bytosti. Posledná kapitola sa zaoberá tematizáciou umeleckých smerov a aktivít, ktoré zahŕňajú využitie digitálnych/mechanických telies, ktoré sú v podkapitole diskutované na príklade diela Jordana Wolfsona.

Zvolená téma práce je nesmierne aktuálna, s rozvojom umelej inteligencie a robotiky, je proliferácia a nevyhnutnosť porozumieť vzťahu a vplyvu tohoto vývoju na našu každodennú existenciu nevyhnutná. Táto práca sleduje alternatívne telo (čo chápe ako mechanické a digitálne telo) v umení, čím prispieva k existujúcemu umelecko-historickému výskumu o tele v umení všeobecne, ako aj k teoretickým prácam (Donna Haraway, Rosi Braidotti, Judy Wajcman, či Legacy Russell).

Na príklade analýzy diela Jordana Wolfsona, táto práca argumentuje, že dielo vytvára jednak pocit súcitu a empatie, avšak aj agresie v diváctve. Ambivalencia pocitov: bezpečia a nebezpečenstva, živosti a neživosti, agresivity a pasivity odhaľuje komplikovanosť vzťahu s týmito bytosťami. Táto práca dôležito argumentuje, že: „Obrátenie rolí agresora a obeť medzi človekom a bábkou ponúka rovinu úvah o technologickej budúcnosti, o rizikách a výzvach, ktoré sa pred ľudstvo postavia.“ Na záver, práca síce zabrdla do feministického motta „osobné je politické“ a odkazuje na manifesto kyborga od Donny Haraway, avšak ďalšia analýza a potenciál nových technológií na telo v umení, napríklad z queer a dekoloniálnej perspektívy by bola pre prácu prínosná. V texte sa spomína dielo Lil Miquela, ktoré vo svojom texte *Glitch Feminismus* mapuje Legacy Russell. Russell túto prácu spomína s odkazom na koncept „anti-body“. Vo svojej teórii vidí potenciál oslobodenia v rozpore medzi telom, rodom a technológiou. Tento glitch je opravou „stroja“, a následne „pozitívnym odklonom. Tu sa otvárajú nové možnosti ako ďalej uvažovať o téme tejto práce s odkazom na potenciál nových technológií v premýšľaní o tele, ktoré je marginalizované vo fyzickom priestore. Aký je potenciál anti-tela, či digitálneho tela? Aké sú emancipačné potenciály nových technológií, digitálneho a mechanického tela? A naopak, aké sú jeho úskalia?

Otázky a námety k diskuzii při obhajobě:

1. Vaša práca sa zamerala na integráciu človeka s digitálnymi alebo mechanickými telesami a potom na proces odporu, tzv. efekt *Uncanny Valley*. Ako by ste zhodnotila výsledky ľudského prístupu k týmto mechanickým či digitálnym bytosťam?
2. Diela, ktoré vytvárajú telá na hranici medzi ľudským, mechanickým, intímnym, desivým a neživým, ste skúmala v práci napríklad na príklade Eda Atkinsona, Seiko Mikami, Jordana Wolfsona. Ako prebiehal proces výberu týchto prípadových štúdií a aké spektrum diel ste chcela pokryť pri analýze na podporu svojej tézy?

Doporučení práce k obhajobě: áno

Navrhovaná klasifikace: A

Datum vypracování posudku:

5.9.2023

MSc. Denisa Tomková, PhD.

5.9.2023